

Para Politikası Kurulu Toplantı Özeti

13 Mart 2019, Sayı: 2019-11

Toplantı Tarihi: 6 Mart 2019

Enflasyon Gelişmeleri

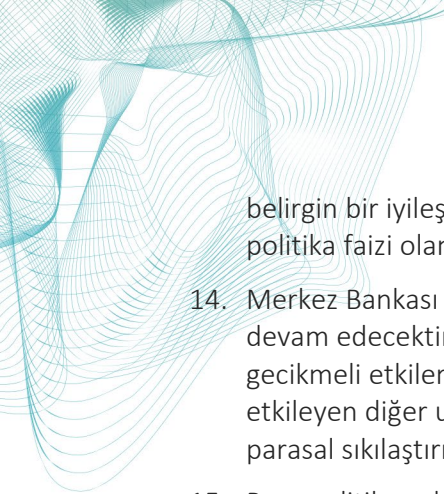
1. Şubat ayında tüketici fiyatları yüzde 0,16 oranında artmış ve yıllık enflasyon 0,68 puan gerileyerek yüzde 19,67 olmuştur. Yıllık enflasyon enerji grubu hariç alt gruplarda gerilemiştir. Enerji grubunda petrol fiyatlarındaki yükseliş; temel mal enflasyonunda ise döviz kurundaki ılımlı seyrin yanı sıra iç talepteki zayıflama etkili olmuştur. Hizmet enflasyonu bu dönemde enflasyona düşüş yönünde sınırlı bir miktar katkı verse de, yüksek seyretmeye devam etmiştir. Bu gelişmeler doğrultusunda, çekirdek enflasyon göstergelerinin yıllık enflasyonu yavaşlamış, ana eğilimi ise bir miktar yükselmekle birlikte düşük seviyelerini korumuştur. Özetle, Türk lirasında yakın dönemde gözlenen ılımlı seyir ve zayıf iç talep koşulları tüketici enflasyonundaki gerilemeyi desteklerken, birikmiş maliyet yönlü baskılar daha olumlu bir görünümü sınırlamaktadır.
2. Gıda ve alkolsüz içecekler grubu yıllık enflasyonu Şubat ayında 1,72 puanlık bir düşüşle yüzde 29,25'e gerilemiştir. Söz konusu gerilemeye hem işlenmiş hem işlenmemiş gıda grubu katkı vermiş; yıllık enflasyon bu gruplarda, sırasıyla, yüzde 20,18 ve yüzde 39,07 olarak gerçekleşmiştir. İşlenmemiş gıda grubu yıllık enflasyonundaki gerilemede taze meyve-sebze fiyatları belirleyici olurken, bu alt grubun yıllık enflasyonu yüzde 59,75 ile yüksek seyrini korumuştur.
3. Enerji grubu fiyatları Şubat ayında yüzde 0,75 oranında artmış ve yıllık enflasyon 1,51 puanlık yükselişle yüzde 14,57 olmuştur. Bu gelişmede uluslararası enerji fiyatlarındaki görünüme bağlı olarak artan akaryakıt ve tüpgaz fiyatları belirleyici olmuştur.
4. Temel mal grubu yıllık enflasyonu Şubat ayında 1,53 puan düşerek yüzde 21,22'ye gerilemiştir. Bu dönemde, yıllık enflasyondaki yavaşlama eğilimi alt gruplar geneline yayılarak sürmüştür. Dayanıklı mal grubu fiyatlarında gerileme devam ederken, giyim ve ayakkabı grubu yıllık enflasyonunda zayıf iç talep koşullarına bağlı olarak gözlenen düşüşün yavaşlayarak sürdüğü gözlenmiştir. Diğer temel mallarda da aylık fiyat artışı zayıf seyretmiştir. Özetle, son dönemde temel mal grubu enflasyonunda kaydedilen ılımlı seyrinde, Türk lirasındaki görünüm ve iç talepteki yavaş seyrin etkileri izlenmiştir.
5. Hizmet grubu fiyatları, Ocak ayındaki yüksek artışın ardından, Şubat ayında görece ılımlı bir artış kaydederek yüzde 0,58 oranında yükselmiştir. Böylelikle, grup yıllık enflasyonu 0,26 puanlık düşüşle yüzde 15,14 olmuştur. Yıllık enflasyon kira grubunda yatay seyrederken, diğer alt gruplarda gerilemiştir. Bu dönemde lokanta-otel grubu yıllık fiyat artışı gıda enflasyonu görünümüne paralel olarak yüksek seyretmiştir. Ulaştırma hizmetleri yıllık enflasyonu, talep koşullarındaki seyre de bağlı olarak, kara ve havayolu taşımacılığı fiyatları öncülüğünde gerilemiştir. Hizmet enflasyonu iç talep koşullarındaki yavaş seyre karşın, gerek maliyet unsurları gerekse geriye doğru endeksleme neticesinde yüksek seviyesini korumuştur.

Enflasyonu Etkileyen Unsurlar

6. Son dönemde açıklanan veriler ekonomideki dengelenme eğiliminin belirginleştiğini göstermektedir. 2018 yılının son çeyreğinde sanayi üretimi üçüncü çeyreğe kıyasla gerilerken, hizmetler ve inşaat sektörlerine ilişkin göstergelerle birlikte iktisadi faaliyetteki yavaşlamanın sektörler geneline yayıldığı görülmektedir. Yurt içi talep ve ithalattaki yavaşlamaya karşılık mal ihracatı ve turizm talebindeki güçlü seyirle birlikte net ihracatın son çeyrekte dönemlik ve yıllık büyümeye yüksek katkı vermeye devam ettiği değerlendirilmiştir.
7. Finansal koşullardaki sıkılığın etkisiyle iktisadi faaliyet yavaş bir seyir izlemektedir. Kamu harcamalarındaki artış, dayanıklı mallardaki vergi indirimlerinin süresinin uzatılması ve kredi hacmindeki kısmı yükselişin ilk çeyrekte yurt içi talepte ılımlı bir toparlamayı desteklediği değerlendirilmektedir.
8. Son dönemde başta Avrupa Birliği ülkeleri olmak üzere küresel büyüme görünümüne ilişkin yavaşlama sinyallerine rağmen dış talep nispeten gücünü korumaktadır. Yurt içi talepteki yavaşlamaya bağlı olarak firmaların dış piyasalara yönelme eğilimi ve pazar çeşitlendirme esnekliği mal ihracatını desteklemekte; gecikmeli döviz kuru etkileri, krediler ve iktisadi faaliyetteki yavaş seyir ithalat talebini sınırlamakta; canlı seyreden turizm talebiyle birlikte dış dengedeki iyileşme hızlı bir şekilde devam etmektedir. Önümüzdeki dönemde cari dengedeki iyileşme eğiliminin sürmesi beklenmektedir.
9. İşgücü piyasası verileri, iktisadi faaliyetteki yavaşlamayı teyit etmektedir. 2018 yılının Ekim-Aralık dönemi verilerine göre tarım dışı istihdam başta inşaat olmak üzere sektörler genelinde üçüncü çeyreğe kıyasla azalmış, işsizlik oranları yükselişini sürdürmüştür.

Para Politikası ve Riskler

10. Bir önceki PPK toplantısını takip eden dönemde küresel iktisadi faaliyette gözlenen ivme kaybı devam etmiş, özellikle Avrupa Bölgesi büyümesinde yavaşlama eğilimi belirgin hale gelmiştir. Bu çerçevede, 2019 yılına ilişkin küresel büyüme tahminleri aşağı yönlü güncellenmiştir. Dış ticarete süregelen korumacılık eğilimleri küresel ekonomi politikalarına yönelik belirsizliği artırarak önümüzdeki dönem küresel büyüme görünümüne ilişkin aşağı yönlü riskleri canlı tutmaktadır.
11. Küresel enflasyona ilişkin, özellikle gelişmiş ülke işgücü piyasalarındaki olumlu görünüm çerçevesinde ücret kaynaklı yukarı yönlü riskler devam etmektedir. Buna karşılık, küresel büyüme görünümündeki zayıflama eğilimi ve enerji fiyatlarındaki seyre bağlı olarak önümüzdeki dönemde küresel enflasyon baskılarının nispeten ılımlı seyredeceği öngörülmektedir.
12. Küresel büyümedeki ivme kaybının belirginleşmesine bağlı olarak, gelişmiş ülkeler para politikası duruşuna ilişkin görünüm bir önceki PPK dönemine göre bir miktar daha gevşemiştir. Bu durum gelişmekte olan ülkelere yönelen portföy akımları açısından daha olumlu bir görünüm arz etmekte; ancak, küresel ekonomi politikalarına ilişkin belirsizliğin ve küresel finansal risklerin oldukça yüksek olması portföy akımları üzerindeki aşağı yönlü riskleri canlı tutmaktadır.
13. İthal girdi maliyetleri ve iç talep gelişmelerine bağlı olarak enflasyon göstergelerinde bir miktar iyileşme gözlenmekle birlikte fiyat istikrarına yönelik riskler devam etmektedir. Enflasyonun ve enflasyon beklentilerinin bulunduğu yüksek seviyeler ile maliyet unsurlarının seyri ve fiyatlamaya davranışlarına ilişkin belirsizlikler önümüzdeki dönem enflasyon görünümü üzerinde risk oluşturmaya devam etmektedir. Bu çerçevede Kurul, enflasyon görünümünde

belirgin bir iyileşme sağlanana kadar sıkı parasal duruşun korunmasına karar vermiş ve politika faizi olan bir hafta vadeli repo ihale faiz oranını yüzde 24 düzeyinde sabit tutmuştur.

14. Merkez Bankası fiyat istikrarı temel amacı doğrultusunda elindeki bütün araçları kullanmaya devam edecektir. Enflasyon beklentileri, fiyatlama davranışları, para politikası kararlarının gecikmeli etkileri, maliye politikasının dengelenme sürecine vereceği katkı ve enflasyonu etkileyen diğer unsurlardaki gelişmeler yakından izlenerek ihtiyaç duyulması halinde ilave parasal sıkılaştırma yapılabilecektir.
15. Para politikası duruşu oluşturulurken, maliye politikasına dair esas alınan görünüm fiyat istikrarı ve makroekonomik dengelenmeye odaklı, para politikasıyla eşgüdüm arz eden bir politika duruşu içermektedir. Bu doğrultuda, yönetilen/yönlendirilen fiyat ve vergi ayarlamalarının geçmiş enflasyona endeksleme davranışının azaltılmasına yardımcı olacak şekilde belirleneceği varsayılmıştır. Maliye politikasının söz konusu çerçeveden belirgin olarak sapması ve bu durumun orta vadeli enflasyon görünümünü olumsuz etkilemesi halinde para politikası duruşunun da güncellenmesi söz konusu olabilecektir.
16. Para politikası ve maliye politikası arasında kuvvetlendirilen eşgüdümün sürekli ve sistematik bir yapıya dönüştürülmesi yönünde yürütülmekte olan ortak çabaların fiyat istikrarını sağlamaya katkıda bulunması beklenmektedir. Bunun yanı sıra, enflasyondaki katılık ve oynaklıkları azaltacak yapısal adımlara devam edilmesi fiyat istikrarına ve dolayısıyla toplumsal refaha olumlu katkıda bulunacaktır.